

Terminologie pro oblast mapování

Doc. Ing. Václav Čada, CSc.

cada@kma.zcu.cz

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta aplikovaných věd - KMA
oddělení geomatiky

Katalog Zeměměřické knihovny ODIS VÚGTK

Vítejte v databázi katalogu Zeměměřické knihovny, která je součástí Odvětvového informačního střediska Výzkumného ústavu geodetického, topografického a kartografického ve Zdíbech.

Tento katalog obsahuje záznamy o publikacích z oboru geodézie, kartografie, zeměměřictví, katastru, fotogrammetrie, geodynamiky, geofyziky, geomatiky, geodetické astronomie a dalších příbuzných oborů. V katalogu si můžete listovat, vyhledávat záznamy o publikacích, provádět si rešerše atd. Obsahuje přibližně 30 tisíc knihovních záznamů a více než 80 tisíc bibliografických záznamů.

V tomto on-line katalogu lze vyhledávat jednak podle názvů publikací (knih, seriálů, článků), dále i podle jmen autorů, podle klíčových slov a klíčových slov generovaných z názvů publikací, podle nakladatelů, MDT (mezinárodní desetinné třídění) a ISBN. Velmi úspěšné bývá právě vyhledávání podle klíčových slov.

Pro ty, kteří potřebují strávit více času prohledáváním našeho katalogu a nemají k dispozici rychlý a laciný přístup do sítě Internet, je tu ještě možnost využití off-line katalogu na našem informačním CD-ROM "Zeměměřictví a katastr II.". Záleží jen na Vás, který ze způsobů přístupu si zvolíte. Ve verzi katalogu off-line na CD-ROM však nelze vyhledávat podle klíčových slov. Tato možnost vyhledávání je dostupná pouze ve verzi on-line, protože katalog obsahující i klíčová slova se na CD již nevešel.

Podrobné informace o možnosti objednání kopií z článků v časopisech či částí monografií, nalezených v databázi katalogu, jsou uvedeny na stránce "Postup při vypůjčování a žádání kopií ze Zeměměřické knihovny ODIS VÚGTK".

Vlastní vstup do katalogu Zeměměřické knihovny:

[WWW přístup do on-line katalogu](http://www.vugtk.cz/)

Naposledy aktualizováno: Wednesday, 02-Jul-2008 17:10:59 CEST
Dotazy a připomínky k této WWW stránce na Milan Talich.

<http://www.vugtk.cz/>

[Úvodní stránka](#)

[O slovníku](#)

[Kontakty](#)

[<< zpět](#)

- digitalizace mapy
- digitizing of a map
- numérisation f d'une carte
- Kartendigitalisierung e
- digitalizácia mapy

 digitalizace mapy

převod analogové mapy na digitální formu, která může být rastrová nebo vektorová; rastrová mapa vzniká skenováním analogové mapy, u vektorové mapy se souřadnice podrobných bodů získají výpočtem z původního měření, vektorizací rastrového souboru příslušné mapy nebo její kartometrickou digitalizací

Obory:
mapování

Zdroje, odkazy:

Heslář: zobrazit termín ve strukturovaném hesláři

<http://www.vugtk.cz/slovník/>

mapa – zmenšený, generalizovaný, konvenční obraz Země, kosmu, kosmických těles a jejich částí převedený do roviny pomocí matematicky definovaných vztahů (kartografických zobrazení) ukazujících prostřednictvím metod kartografického znázorňování polohu, stav a vztahy přírodních, sociálně–ekonomických a technických objektů a jevů.

mapa digitální – číselný (digitální) záznam obsahu a konstrukčních (případně jiných) prvků mapy, který je možné pomocí počítačových technik vizualizovat a využívat; záznam vzniká buď výpočtovým zpracováním měřických údajů nebo digitalizací a je uložený na paměťových médiích počítače.

mapa katastrální – součást měřického operátu bývalého pozemkového katastru; polohopisná mapa katastrálního území velkého měřítka vyhotovená pro účely bývalého pozemkového katastru a pozemkové knihy.
polohopisná mapa velkého měřítka vyhotovená

mapa základní – mapa se všeobecně geografickým (základním, topografickým) univerzálně využitelným obsahem

mapa tematická – mapa zobrazující na podkladě základní mapy, případně na redukovaném podkladě této nebo všeobecné geografické mapy, další přírodní, sociálně–ekonomické a technické objekty a jevy a jejich vztahy.

mapa účelová – tematická mapa velkého měřítka obsahující kromě prvků základní mapy nebo jejich částí další předměty měření a šetření stanovené pro daný účel.

mapové dílo –souhrn mapových listů souvisle pokrývajících území, jehož zobrazení v daném měřítku není možné na jedné mapě (jednom mapovém listě). Mapové dílo má jednotný značkový klíč, jednotné kartografické zobrazení, zpravidla jednotný klad mapových listů a jejich systematické označování, jednotné měřítko.

základní státní mapové dílo - kartografické dílo souvisle zobrazující území se základním všeobecně využitelným obsahem vyhotovené podle jednotných zásad, jehož vydavatelem je orgán státní správy.

tematické státní mapové dílo – kartografické dílo souvisle zobrazující území s tematickým obsahem objektů, jevů nebo vztahů vyhotovené podle jednotných zásad zpravidla na podkladě základního státního mapového díla, jehož vydavatelem je orgán státní správy.

původní mapa – mapa, která je výsledkem podrobného měření, fotogrammetrického vyhodnocení nebo vznikla jiným tvůrčím způsobem; je to mapa neodvozená

odvozená mapa – mapa, která vznikla odvozením nebo přepracováním původní mapy zpravidla většího měřítka s použitím metod kartografické generalizace

rastrová mapa – mapa založená na rastrovém datovém modelu

vektorová mapa – mapa v digitální formě zaznamenaná vektorovými daty

digitalizovaná katastrální mapa – katastrální mapa vzniklá digitalizací (převedením do číselné podoby) grafické (analogové) katastrální mapy, charakterizovaná nižší přesností než digitální katastrální mapa

digitalizace mapy – převod analogové mapy na digitální formu, která může být rastrová nebo vektorová; rastrová mapa vzniká skenováním analogové mapy, u vektorové mapy se souřadnice podrobných bodů získají výpočtem z původního měření, vektorizací rastrového souboru příslušné mapy nebo její kartometrickou digitalizací

Mapa pozemkového katastru – součást měřického operátu pozemkového katastru; polohopisná mapa velkého měřítka vyhotovená pro účely pozemkového katastru

Technickohospodářská mapa (THM) – základní nebo účelová technická mapa velkého měřítka vyhotovovaná podle obecně závazného technického předpisu na území dřívější ČSSR v období 1962 až 1980

Základní mapa velkého měřítka (ZMVM) – mapa velkého měřítka se základním všeobecně závazným a využitelným obsahem stanoveným příslušným předpisem; základní státní mapové dílo vyhotovované v 80. letech, plnící funkci měřického operátu evidence nemovitostí

Jednotná železniční mapa (JŽM) – účelová mapa, která zobrazuje podrobně i objekty a technická zařízení uvnitř ochranného pásma dráhy na povrchu, pod povrchem a nad ním; slouží přesnému vymezení obvodu celostátních drah a pro provozní, plánovací, projekční a evidenční účely

Technická mapa města (TMM) – účelová mapa vyhotovená podle jednotných technických předpisů, která podrobně zobrazuje objekty a technická zařízení na povrchu, pod povrchem i nad ním uvnitř urbanizovaných obvodů; je podkladem pro provozní, plánovací, projekční a evidenční účely

Stará mapa (cimelie) (Antique Map, Alte Karte)

předmět sběratelství, obdivu, ale i zdrojem informací o minulé krajině (mapa panství, říční a komunikační síť)

Historická mapa (Historical Map, Geschichtskarte)

je z kartografického hlediska tematická mapa, která obsahuje nějaké dějepisné údaje; rekonstrukce bitvy, vojenské tažení, apod.

Termín historická mapa se používá především pro práci historika, který do této mapy zobrazuje některé historické jevy.

Dějepisná mapa je mapa historická, ale ve smyslu popularizačním např. pro výuku (dějepisný atlas) nebo pro veřejnost.

- **tematické mapy, které kartografickými vyjadřovacími prostředky znázorňují výsledky archeologických, historických, historicko-geografických výzkumů, které jsou dnes zpracovány nejčastěji metodami digitální kartografie**

- **nedílná a tradiční součást edice historických atlasů evropských měst**
 - zobrazení výsledků archeologických výzkumů, rozborů městských půdorysů, analýzy mapových, písemných a ikonografických pramenů

 - výhodou RM je přehlednost a srozumitelnost obsahu pro současného uživatele → **RM výrazným způsobem přispívají ke srozumitelnosti odborného textu atlasu, odkazy z textové části atlasu**

- pro tvorbu mapy využito více různorodých podkladů!!!

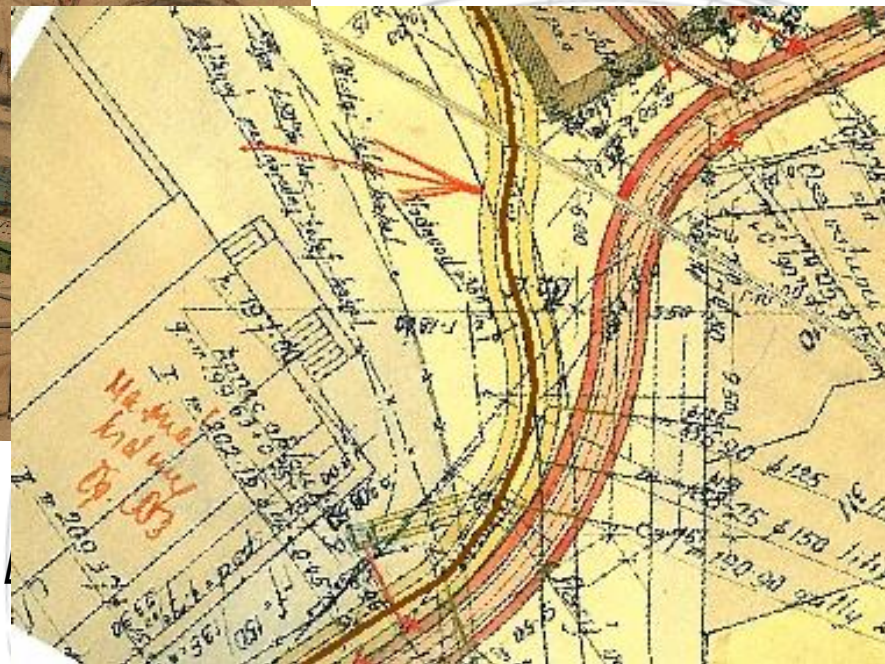
1906

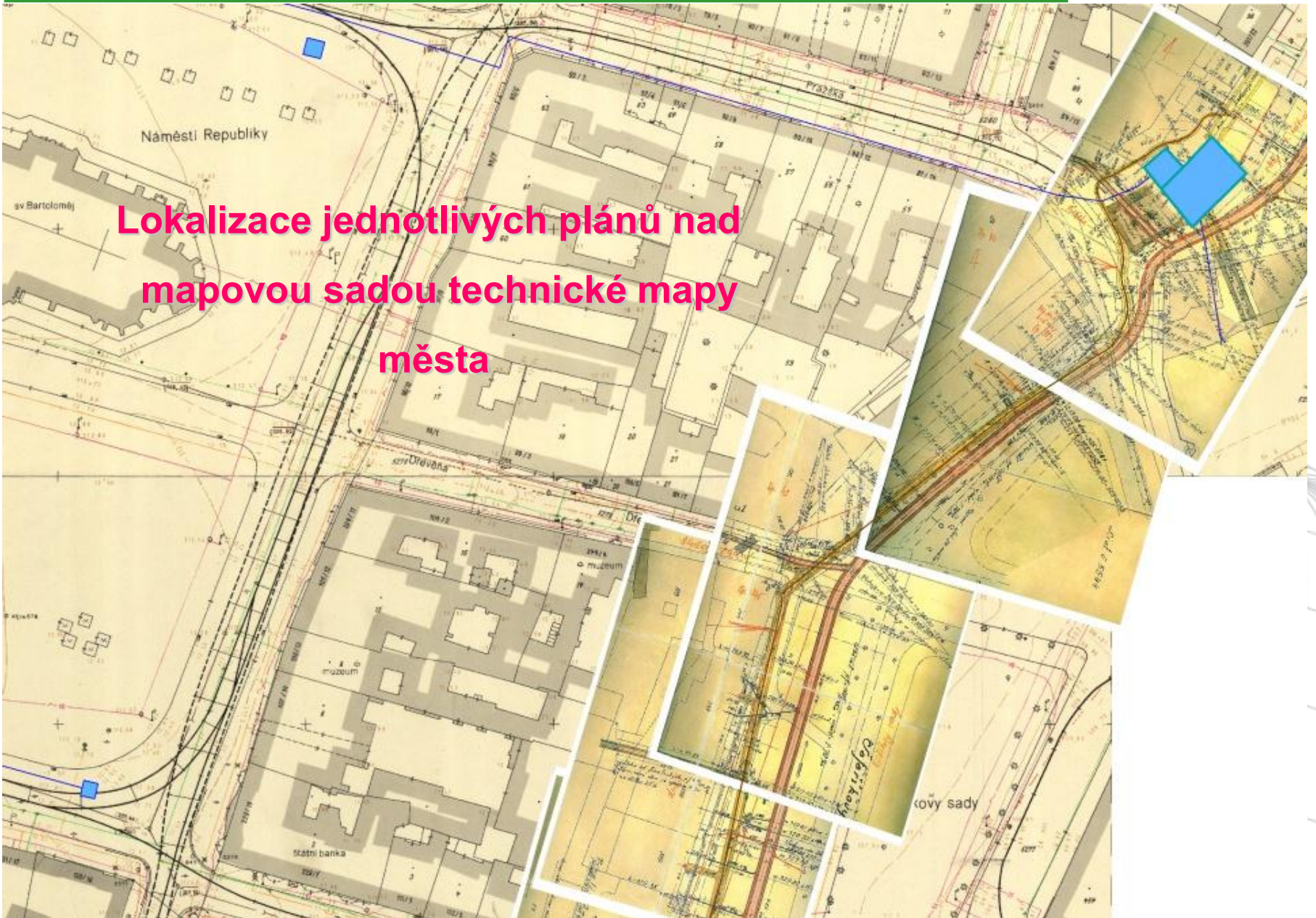
Plán situace 566. dílu městské kanalizace 1937-1938. Archiv Vodáren Plzeň, a.s.,

odu

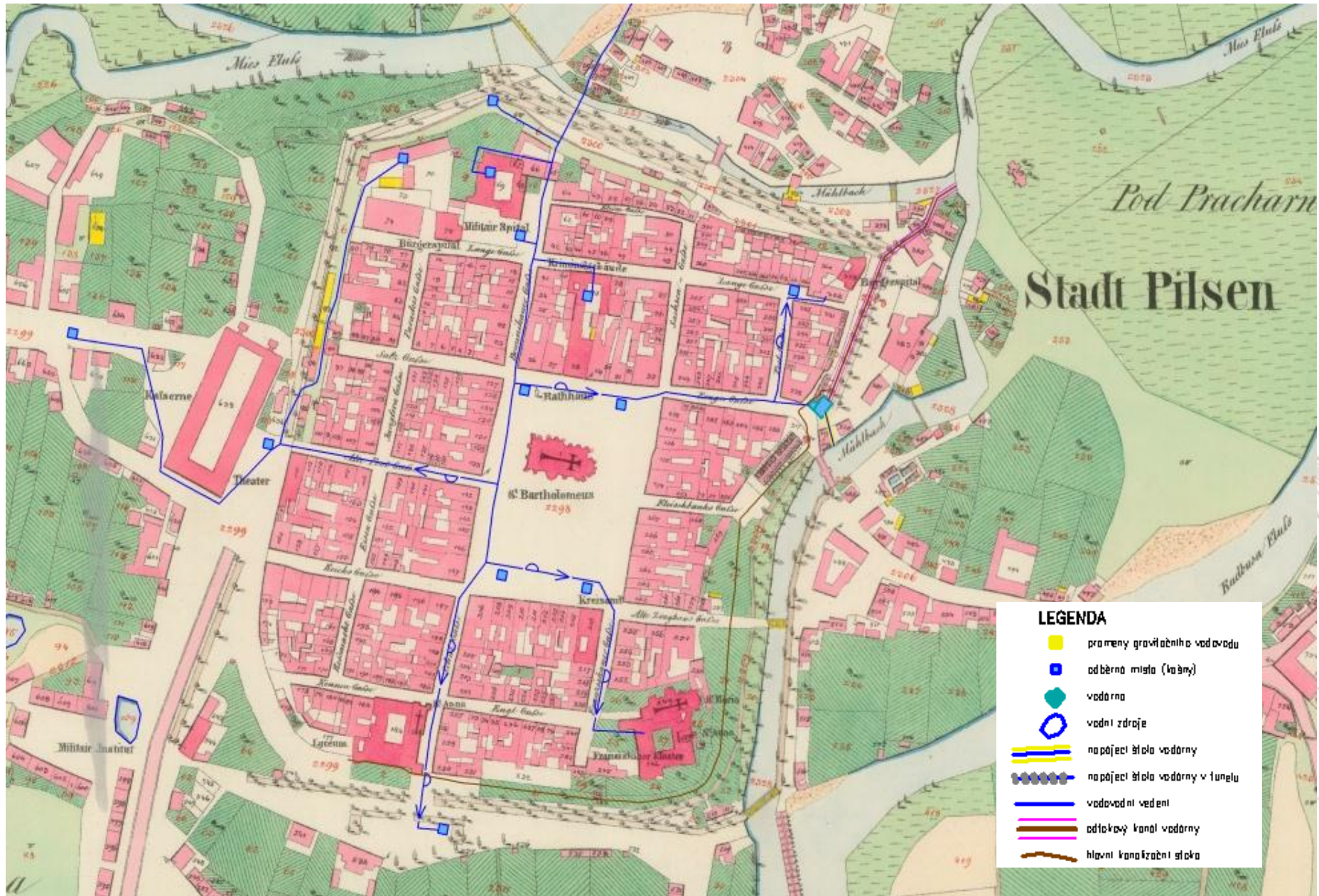
k. Kreis-Stadt Pilsen von
Sermaschiene am Prager

vídeňských sáhů ~ 179

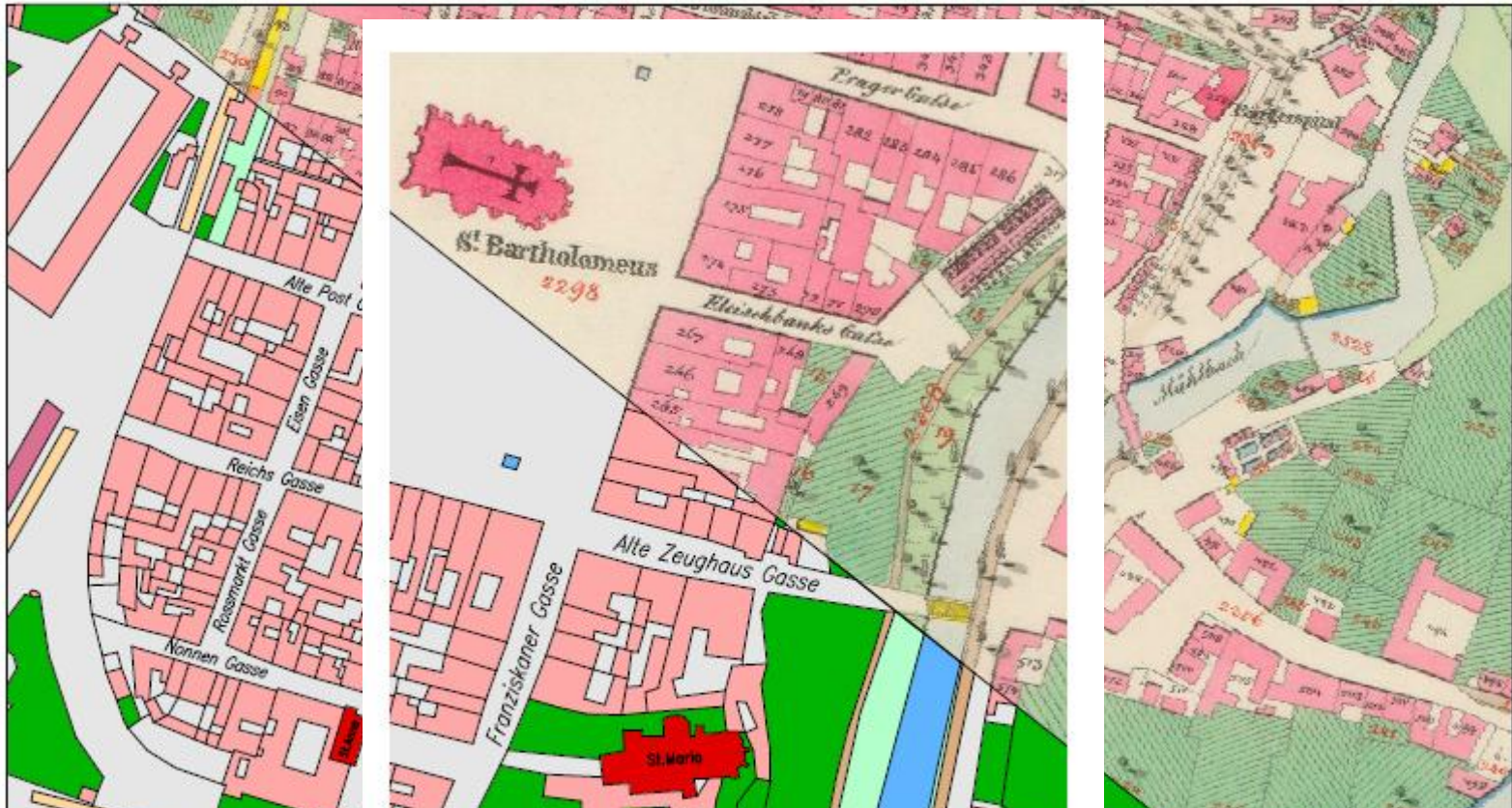

Vodohospodářské poměry města Plzně

- **Ukázka vektorizace nad rastrem císařského otisku z roku 1839**
- podklad: **souvislý rastr velké Plzně** (souvislé zobrazení mapových listů jednotlivých katastrálních území včetně geometrického vyrovnání katastrálních hranic, lokalizované do závazného souřadnicového systému JTSK)
- **kartografické vyjadřovací prostředky** voleny tak, aby co nejlépe odpovídaly původnímu zákresu objektů na císařském otisku
- **legenda** – jednotlivé objekty zobrazeny jak v původní rastrové, tak v nové digitalizované podobě
- sada císařských otisků je v současnosti uložena v **Archivu Zeměměřického úřadu v Praze**, který v minulých letech – v reakci na stoupající zájem badatelů o tento mapový fond – přistoupil na postupný **převod jednotlivých mapových listů do digitální formy skenováním na velkoformátovém skeneru**
 - ML po katastrálních územích publikovány na mapovém portálu archivu
<http://archivnimapy.cuzk.cz/>

LEGENDA

- mlýn
- morový sloup
- dřevěný most
- kamenný most

vodní plocha nebo tok	dřevěná budova	zděná budova (parc.č. 439)	kostel (parc.č. 228)	nevyužitá půda	
				louky	zahrady (par.č. 235)
				názvy ulic	

- **Rozsah demolic historické zástavby v centrální oblasti Plzně od roku 1942**

- podklad:

plán Plzně 1:10 000 vydaný Zeměměřickým úřadem Čechy a Morava (Ladesvermessungsamt Böhmen und Mähren) po roce 1943

- vektorizace vybraných prvků polohopisu
- tvorba tématické vrstvy (rešerše dobových archivních záznamů)

- rekonstrukce rozsahu zasažení centrální oblasti Plzně (vyjma hlavních průmyslových areálů) demolicemi historické zástavby od roku 1942
- rozlišeno poškození staveb **v důsledku náletů v letech 1942 a 1945 a demolice staveb historické zástavby** v centrální oblasti města v letech 1945 – 2008

